

СТАНОВИЩЕ

от доц. Деспина Проданова Георгиева дп., Русенски университет „Ангел Кънчев“ Факултет обществено здраве и здравни грижи, катедра „Здравни грижи“, член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност **ДОЦЕНТ**, обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“ гр. Благоевград в ДВ. бр. бр.27 от 05.04.2016 г. по научна специалност: **7.5. Здравни грижи (Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията, специалност „Медицинска сестра“)**.

I. Образование и кариерно развитие. Д-р Росица Николова Дойновска е асистент във Факултет обществено здраве, здравни грижи и спорт, Катедра „Здравни грижи“, ЮЗУ „Неофит Рилски“ гр. Благоевград от 15.10.2015 г. до сега. В периода от 1981 до 2012 г. Р. Дойновска е преминала през всички степени на висшето образование. През 2012 г. във Военна академия „Г.С.Раковски“ е защитила дисертационен труд на тема „Предизвикателства пред управлението на медицинския персонал в Българската армия и направления за разрешаването им“ с образователна и научна степен „ДОКТОР“. Работи като медицинска сестра от 1981-1999г., след конкурс заема длъжността Старша медицинска сестра в Клиника по пневмология и фтизиатрия във ВМА – МБАЛ - София. Ас. д-р Росица Дойновска е непрекъснато развиваща и надграждаща се личност, с впечатляваща образователна и научна активност, с отлични постижения, проявяваща инициативност и отдаденост в своето личностно и кариерно израстване. Ас. д-р Р. Дайновска не е спирала да се обучава и разширява познанията си през целия професионален път, представила е 57 сертификата за участия в курсове по линия на СДО. Организаторските и управленските си качества проявява в дейността си като председател на дружеството на БАПЗГ към ВМА-МБАЛ-София и трикратно организиране на научно-практическите конференции по здравни грижи към ВМА. Отличена е четири пъти от (2007-2013 г.) с грамоти за заслуги в областта

на здравните грижи и професионалист на годината в категория „Ръководител по здравни грижи” във ВМА. Членува в престижни професионални организации, както в страната така и в чужбина. С цялостната си дейност допринася за повишаване качеството на здравните грижи, както и за престижа на професионалистите по здравни грижи в България.

II. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата. Кандидатът за длъжността е автор на общо 78 научни публикации, от които 1 монография и съавтор в два учебника. Статиите в български периодични списания и научни сборници са 24, от които 15 самостоятелни и 9 в съавторство. Статии в реферирани списания в чужбина - 4. Доклади от научни конгреси и конференции в България - 12, от които 4 самостоятелни и 8 в съавторство. Доклади от научни международни форуми в чужбина - 8. Резюмета от национални конгреси и конференции - 14. Резюмета от международни конгреси и конференции - 13. Данни за цитирания на научните статии в България - 17.

В самостоятелния научен труд *„Подбор, атестиране и адаптация на професионалистите по здравни грижи в Многопрофилините болници на Военномедицинска академия“* разработените от авторката практико-приложни идеи представляват научен принос в дейността на ръководителите по здравни грижи във връзка с подбора, адаптирането и атестирането на новоназначените професионалисти по здравни грижи в структурите на ВМА, както и за други лечебни заведения. Монографията е с общ брой стр. 61, използвани са 56 литературни източника на кирилица, 3 на латиница и един интернет източник.

Росица Дойновска е първи автор на научен труд *„Управление на здравната система“*. В трета, шеста и седма глава авторката представя характеристиката на вътрешната и външната среда на здравната

организация, управление на промяната и управление на човешките ресурси. В девета и десета глава осъществява преглед на моделите на финансиране на медицинските дейности в САЩ и страните от Европейския съюз.

В учебник „*Белодробни болести*“, ас. д-р Р. Дойновска е автор на една глава, в която разглежда принципите на сестринските грижи при пулмологично болни. Представени са общи и специфични сестрински дейности и грижи, характерни за пациенти със заболявания на дихателната система. Изчерпателният обем теоретичен материал ще обогати познанията на студентите по дисциплините от учебния план за медицински сестри - *Сестрински грижи при болни със соматични заболявания, Вътрешни болести, както и за Сестрински грижи по домовете и Сестрински грижи при възрастни.*

Научните интереси на кандидата могат да се систематизират в три направления:

Първото е в областта на организационните аспекти и професионалната реализация на медицинските сестри. Научно-приложните приноси се доказват от представения самостоятелен труд и 16 заглавия на статии и доклади (№ 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 28). За първи път у нас се дискутират въпроси свързани със статуса на медицинската сестра във военномедицинската организация, спецификата на военната организационна култура и среда. Анализирани са въпроси от практиката и теорията на управлението на здравните грижи. Разгледани са част от функциите по управлението на персонала – анализ и проектиране на длъжности и длъжностна характеристика. Извършена е оценка и анализ на професионалната дейност на ръководителите по здравни грижи, както и мениджмънта на здравните грижи.

Второто научно направление и творчески интереси на кандидата са в областта на научно-изследователската дейност и следдипломната квалификация на специалистите по здравни грижи - по приложения списък 19 заглавия от научните трудове на кандидата са в тази област (№ 1, 3, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 14, 21, 23, 26). Осъществен е анализ на следдипломното обучение и ролята му за професионалното развитие и кариера на медицинските сестри. Установена е зависимост между професионалната квалификация, удовлетвореността от труда и перспективите за професионално развитие на специалистите по здравни грижи.

Третото научно направление е в областта на организационните аспекти на здравето на медицинските сестри във връзка с превенцията и контрола на ВБИ. Приложени са 10 научни съобщения (№ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 20). Анализирани са мерките по превенция и контрол на вътреболничните инфекции, осъществена е оценка на средствата за превенция и профилактика на здравето на медицинските сестри. Анализирани са начините за справяне с професионалния стрес и умора.

В две от предложените заглавия (№3 и №7) са разгледани професионално-етични, поведенчески и комуникативни проблеми на медицинската сестра, както и оказването на емоционална подкрепа на пациентите.

III. Учебна и преподавателска дейност. Ас. д-р Р. Дойновска е представила справка (Приложение №14) от катедра Здравни грижи към ЮЗУ “Неофит Рилски“ за учебна натовареност и преподавателска ангажираност от 680 ч., от които лекции по дисциплината *Философия и въведение в сестринските грижи. Теоретични основи* – 70 ч. и лекции по

Практически основи на сестринските грижи, Специалност „Медицинска сестра“ - 270 ч.

Представена е справка за активното участие на кандидата в обучението на студенти от специалност „Медицинска сестра“- като наставник по време на клинична практика, преддипломен стаж и в държавен практически стаж по „Управление на здравните грижи. През 2016г. участва в проект: *Изследване ефективността по симулационно-базираните клинични умения при работа с пациенти на студенти от направление „Здравни грижи“*. През 2014 г. провежда курс за медицински сестри за работа с пациенти с ХОББ, организиран от Българското дружество по белодробни болести. От 2016 г. е ръководител на учебно-изследователски център Здравни грижи в ЮЗУ „Неофит Рилски“.

IV. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция. В резултат на цялостната научна дейност на кандидата са постигнати следните теоретични и научно-приложни приноси:

- Представени са *теоретични модели* за управление на персонала от многопрофилните болници на ВМА, които могат да се адаптират и за работещите в други здравни структури.
- *Анализирани* са характеристиките и методите за изграждане и изследване на здравните организации.
- Разгледани са *причините за промяна* в здравната организация, осъществена е класификация на организационната промяна и съпътстващите я съпротиви.
- Разработена е *програма* за професионален подбор на професионалистите по здравни грижи.
- Разработена е подробна *методика* за провеждане на интервю с кандидатите за работа, допълнена с формуляр за оценяване на кандидатите по време на интервю.

- Предложени са подходи за проектиране на длъжности и създаване на длъжностни характеристики на специалистите по здравни грижи във ВМА.
- Разработени са направления за усъвършенстване на атестирането на специалистите по здравни грижи.
- Разработена и е въведена хронометражна методика за определяне на необходимия брой медицински сестри.

Приложение в практиката на научните постижения на кандидата:

1. Във ВМА-МБАЛ - София са използвани предложените от кандидата критерии за оценка при атестиране на специалистите по здравни грижи.
2. Значителна част от сестринската документация, разработената от кандидата е въведена в практиката.
3. С разработените и реализирани курсове за следдипломно обучение от кандидата се постига повишаване качеството на здравните грижи и съответен икономически ефект.
4. Представените подробно и изчерпателно разработени дейности и грижи за пациентите със заболявания на дихателната система, успешно могат да се използват в обучението на студенти медицински сестри при изучаване на Вътрешни болести, Сестрински грижи при болни със соматични заболявания и обогатяване на знанията по Сестрински грижи при възрастни.
5. Представена е справка за 17 цитирания на научните статии в България.

V. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки!

Препоръки:

1. Кандидатът би могъл в бъдеще да насочи творческите си и научни интереси в областта на проблеми, свързани с обучението на студентите от специалност „Медицинска сестра“.
2. Отличният организаторски опит може да послужи на ас. д-р Дойновска в организиране и провеждане на научни конференции и студентски научни сесии в ЮЗУ „Неофит Рилски“.
3. Ръководството на учебно-изследователски център по Здравни грижи и доказаните отлични организаторски качества на ас. д-р Дойновска биха могли да се използват в съвместни научни проекти със студенти, преподаватели и професионалисти по здравни грижи от клиничните бази за обучение и други университети.

VI. Заключение

Научната и преподавателската квалификация на ас. д-р Росица Николова Дойновска е несъмнена. Постигнатите резултати в учебната и научно-изследователската дейност са в съответствие с наукометричните изисквания на ЮЗУ “ Неофит Рилски“. След запознаване с представените материали по конкурса и отчитане тяхната значимост, както и съдържащите се в тях теоретични и научно – приложни приноси, успешно внедрени в практиката, убедено давам положителна оценка. Смятам за напълно основателно ас. д-р Росица Николова Дойновска да бъде избрана на академичната длъжност „доцент“ към ЮЗУ „Неофит Рилски“ гр. Благоевград по научна специалност: 7.5. Здравни грижи (Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията специалност „Медицинска сестра“).

Дата: 05.07. 2016 г.

Гр. Русе

Член на научното жури:.....

(доц. Деспина Георгиева , дп)